

OBRAZLOŽITEV

Varovanje naravne in kulturne dediščine ureja Zakon o naravni in kulturni dediščini (Uradni list SRS 1/81), ki tudi nalaga občinski skupščini, da dediščino posebne vrednosti, ki se nahaja na njenem območju, razglasi za kulturni spomenik oz. naravno znamenitost. Z razglasitvijo dobi spomenik oz. znamenitost strožje pravno varstvo.

Predlog za razglasitev Jezera pri Podpeči za naravni spomenik je podal Ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine in ga utemeljil s tem, da predstavlja kraški fenomen. Kot tako ima znanstveno raziskovalno funkcijo za kraško hidrologijo in geologijo, poleg tega pa tudi rekreacijsko funkcijo. Jezero z okolico nudi možnosti ureditve učnovzgojne in naravoslovne poti.

Obvezna sestavina odloka o razglasitvi je navedba imetnikov naravnega spomenika, saj največ določb zakona o naravni in kulturni dediščini zadeva imetnika. Imetnik ima pravico do brezplačnih napotkov o ravnanju s spomenikom ter o uresničevanju drugih pravic in obveznosti v skladu z zakonom. Dolžan pa je vzdrževati in varovati spomenik, obveščati o spremembah na spomeniku, najpomembnejše pa je, da sme posegati v spomenik le v skladu z varstvenimi režimi. Imetnik spomenika je po določbi iz 154. člena Zakona o davkih občanov (Uradni list SRS št. 32/85) oproščen plačila na posest stavb.

Pravne obveznosti in odgovornosti imetnikov spomenika oziroma znamenitosti ter vlogo strokovne organizacije, ki nastopa do imetnika zaradi zaščite spomeniško-varstvenih interesov določa Zakon o varstvu naravne in kulturne dediščine.

Za kršitev določil tega odloka se smiselno uporabljajo kazenske sankcije, predpisane z Zakonom o naravni in kulturni dediščini ter drugimi posebnimi predpisi.

Upravni organi občine imajo pomembno vlogo pri nadzoru nad izvajanjem razglasitvenega akta. Pri vseh upravnih odločitvah o kakršnemkoli poseganju v prostor oziroma objekte morajo upoštevati in uveljaviti varovanje razglašenega spomenika. Upravni organi, pristojni za nadzor in za upravno-kazenski oziroma kazenski pregon, morajo pri svojem delu poudarjeno preprečevati dejanja in ravnanja, ki bi ogrožala vrednote spomenika.

Stroške izdelave strokovnih osnov pokriva občina, za kar so bila zagotovljena sredstva v proračunu za leto 1987. Enako bo stroške namestitve oznak spomenika pokrila občina iz proračunskih sredstev.

PREDLOG PREDLAGATELJA

Izvršni svet skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik je na 70. seji dne 14. 10. 1987 obravnaval Osnutek odloka o razglasitvi paviljona v Mestnem logu na Cesti dveh cesarjev za zgodovinski spomenik in sklenil, da ga posreduje delegatom zborov skupščine občine v obravnavo in sprejem.

Izvršni svet

OSNUTEK

Na podlagi 18. člena Zakona o naravni in kulturni dediščini (Uradni list SRS št. 1/81) in na podlagi 79. člena Statuta občine Ljubljana Vič-Rudnik (Uradni list SRS št. 13/86) ter na predlog Ljubljanskega regionalnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine je Skupščina občine Ljubljana Vič-Rudnik na seji zbora združenega dela dne — — — — in na seji zbora krajevnih skupnosti dne — — — — sprejela.

ODLOK

o razglasitvi paviljona v Mestnem logu na Cesti dveh cesarjev za zgodovinski spomenik.

I. SPLOŠNE DOLOČBE:

1. člen

Z namenom, da se ohrani zgodovinsko izročilo, kulturne in estetske vrednote ter zagotovi nadaljnji obstoj in razvoj razglašamo paviljon v Mestnem logu na Cesti dveh cesarjev za zgodovinski spomenik (v nadaljnjem besedilu spomenik).

Spomenik je bil zgrajen 1820. leta. Izvira iz časa, ko je Ljubljana za kratek čas od 6. januarja do 20. maja 1821 postala evropska prestolnica — kongresno mesto. V tem, politično pomembnem, družabno pa zelo živahnem času, je bil med drugim zgrajen tudi paviljon v empirskem slogu v Mestnem logu. Zgradil ga je mestni magistrat kot darilo meščanov cesarju Francu za rojstni dan. Postavil ga je na koncu poti skozi gaj mogočnih hrastov, kjer je bil cesarjev najljubši kraj za ježo. Latinski napis na paviljonu pove, da je cesar v tej hišici pogosto bival.

Paviljon je eden redkih empirskih objektov v Sloveniji ter zaradi okoliščin, v katerih je nastal, pomemben za zgodovino cele SR Slovenije.

II. OBSEG SPOMENIKA IN IMETNIK.

2. člen

Spomenik iz 1. člena stoji na parc. št. 2166/2 k. o. Vič, 155 m², je v družbeni lastnini in upravljanju občine Ljubljana Vič-Rudnik.

3. člen

Grafični prikaz spomenika v merilu 1:2880 je kot priloga sestavni del odloka.

III. VARSTVENI REŽIM

4. člen

Za spomenik velja enoten varstveni režim, ki prepoveduje vse posege na spomeniku razen tistih, ki so potrebni rekonstrukciji, sanaciji in prezentaciji objekta in so dovoljeni po predhodnem soglasju Ljubljanskega regionalnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine.

IV. RAZVOJNE USMERITVE:

5. člen

Spomeniku se bo zaradi njegovih kulturnih, zgodovinskih, estetskih in znanstvenih vrednot zagotavljal nadaljnji obstoj ter dostopnost javnosti.

V. NADZOR:

6. člen

Strokovne naloge v zvezi z varstvom spomenika opravlja Ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine.

7. člen

Občinski upravni organi morajo preprečevati posege, s katerimi bi se utegnile spremeniti v tem odloku opredeljene lastnosti spomenika.

Za nadzor med izvajanjem tega odloka je pristojna Mestna uprava za inšpekcijske službe.

VI. KONČNE DOLOČBE:

8. člen

Upravni organ, pristojen za premoženjsko pravne zadeve občine Ljubljana Vič-Rudnik, poda predlog za vpis spomenika v zemljiško knjigo.

Odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Številka:

Predsednik
skupščine občine

Datum:

Ljubljana Vič-Rudnik
Peter Vrhunc

OBRAZLOŽITEV

Varovanje naravne in kulturne dediščine ureja Zakon o naravni in kulturni dediščini (Uradni list SRS št. 1/81), ki tudi nalaga občinski skupščini, da dediščino posebne vrednosti, ki je na njenem območju, razglasi za kulturni spomenik ali naravno znamenitost. Z razglasitvijo dobi spomenik strožje pravno varstvo.

Paviljon na Cesti dveh cesarjev je bil na predlog Ljubljanskega regionalnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine z odločbo Komiteja za družbene dejavnosti leta 1986 začasno razglašen za zgodovinski spomenik na podlagi 29. člena zakona o naravni in kulturni dediščini. Odločba je bila izdana z namenom zavarovanja objekta, ker je nasilno vseljen, dodani so mu začasni gradbeni elementi, in je v celoti zelo ogrožen. V teku trajanja veljavnosti odločbe je bil sprožen postopek za izselitev nasilno vseljene stranmke, ki pa še ni končan. Zato tudi ni mogoče pričeti s sanacijo in prezentacijo objekta, čeprav je predvidena v srednjeročnih planskih dokumentih in je del potrebnih sredstev že zagotovljen pri Ljubljanski kulturni skupnosti.

Kljub navedenemu smo se odločili, da oblikujemo osnutek odloka in ga posredujemo skupščini, s predlogom pa počakamo do izselitve objekta.

Za kršitev določil tega odloka se smiselno uporabljajo kazenske sankcije, predpisane z zakonom o naravni in kulturni dediščini in drugimi posebnimi predpisi. Upravni organi občine imajo pomembno vlogo pri nadzoru nad izvajanjem razglasitvenega akta. Pri vseh upravnih odločitvah o kakršnemkoli poseganju v spomenik morajo upoštevati in uveljaviti varovanje razglasenega spomenika. Upravni organi, pristojni za nadzor in za upravnokazenski pregon morajo pri svojem delu preprečevati dejanja in ravnanja, ki bi ogrožala vrednote spomenika.

Zakon o naravni in kulturni dediščini nalaga tudi namestitvev oznak spomenika, kar bo s sredstvi pokrila občina iz proračunskih sredstev, obnovo objekta pa bo programu financirala Ljubljanska kulturna skupnost. V teku so tudi dogovori z DO Plutalom o prevzemu skrbi za objekt. Pri tem gre zlasti za fizično varovanje objekta.

